

Slaviček, Lubomír

Prof. PhDr. Ján Bakoš, DrSc. (1943-2025) : výběrová bibliografie

Opuscula historiae artium. 2025, vol. 74, iss. 2, pp. 203-207

ISSN 1211-7390 (print); ISSN 2336-4467 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OHA2025-2-9>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83991>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Access Date: 19. 05. 2026

Version: 20260514

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Prof. PhDr. Ján Bakoš, DrSc. (1943–2025): výběrová bibliografie*

<https://doi.org/10.5817/OHA2025-2-9>

1965

K počiatkom stredovekej nástennej maľby na Slovensku (diplomová práca), FF MU, Brno 1965.

1966

Príspevok k noetike surrealistického umenia, *Estetika. Časopis pro estetiku a teorii umění* 3, 1966, s. 31–42.

1967

Románská nástenná malba na Slovensku (rigorózní práce), FF MU, Brno 1967.

1968

O literárnosti v surrealistickom maliarstve, in: Mikuláš Bakoš (ed.), *Problémy literárnej avantgardy. Konferencia Slovenskej akadémie vied v Smoleniciach 25.–27. októbra 1965*, Bratislava 1968, s. 381–387.

Významové vrstvy grafickej tvorby Albína Brunovského, *Ars* 2, 1968, s. 111–131.

Genéza nástenných malieb v Kostolnoch pod Tribečom, *Vlastivedný časopis* 17, 1968, s. 178–181.

Poznámky o románskej nástennej maľbe na Slovensku, *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* 17, 1968, F 12, s. 13–20.

Výtvarná „Avantgarda 38“ a jej realita, *Výtvarný život. Revue výtvarného umenia* 13, 1968, č. 7, s. 298–305.

Dílo Bohdana Laciny a surrealismus, *Host do domu. Měsíčník pro literaturu, umění a kritiku* 15, 1968, č. 9, s. 27–29.

Tajomstvo sveta a diela Rudolfa Filu: hypotéza, *Slovenské pohľady* 84, 1968, č. 1, s. 103–109.

1969

Dielo a svet slovenského maliarstva, *Slovenské pohľady* 85, 1969, č. 1, s. 103–118.

1970

Model umenia v ikonológii, *Ars* 4, 1970, s. 145–158.

1971

O ontologickej štruktúre ikony. (Príspevok k ontológii ob-

razu), *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* 19–20, 1970–1971, F 14–15, s. 89–95.

1972

Počiatky gotického tabuľového maliarstva na Slovensku (dizertačná práca), Ústav teórie a dejín umenia SAV, Bratislava 1972.

Štruktúra a genéza predely oltára sv. Kataríny v kostole sv. Jakuba v Levoči, *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* 21, 1972, F 16, s. 73–90.

Stav bádania o začiatkoch gotického tabuľového maliarstva na Slovensku, *Ars* 6–8, 1972–1974, s. 5–35.

1976

O potrebe teórie v slovenskom dejepise umenia, *Ars* 9–10, 1975–1976, č. 1–4, s. 182–191.

1979

Koncepcie dejín stredovekého dreveného sochárstva Slovenska do polovice 15. storočia I a II, *Umění* 27, 1979, s. 322–345, 427–452.

Kritiky ikonológie a Albert Kotal, *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* 26–27, 1979, F 23–24, s. 9–18.

K situácii dejepisu umenia, *Výtvarný život* 24, 1979, č. 6, s. 17–19.

1980

Umeleckohistorické koncepty tradície, in: Anton Popovič (ed.), *Literárna a literárnomúzejná tradícia: Zborník prác z 5. konferencie o literárnom vzdelaní (problémy literárnej tradície) v Dolnom Kubíne 1978*, Dolný Kubín – Nitra 1980, s. 85–109.

1981

Cesty slovenského dejepisu umenia. Zákonnosť alebo náhoda?, *Ars* 11–15, 1977–1981, č. 1–4, s. 191–199.

Dejinná súvislosť umeleckých diel, *Umění* 29, 1981, s. 97–125.

Implikácie interpretácií, *Umění* 29, 1981, s. 486–515.

1982

Zrod a cesty sovietskej umeleckohistorickej metodológie, *Ars* 16, 1982, č. 1, s. 6–29.

- Príspevok k problematike vzťahov rakúskeho a slovenského tabuľového maliarstva v druhej štvrtine 15. storočia, *Ars* 16, 1982, č. 1, s. 56–87.
- Úvahy o umelecko-historickom stanovisku Alberta Kutala, *Ars* 16, 1982, č. 2, s. 120–143.
- 1984**
Dejiny a koncepcie stredovekého umenia na Slovensku. Explikácia na gotickom nástennom maliarstve, Bratislava 1984.
- Situácia dejepisu umenia na Slovensku: doplnená a rozšírená prednáška v SNG dňa 19. 10. 1984, *Analekta. Informačné a metodické materiály o výtvarnom umení* 6, 1979, č. 7, Bratislava 1984, s. 1–264.
- The Vienna school's views of the structure of the art historical process, in: *Akten des 25. Kongresses für Kunstgeschichte Wien, 4.–10. September 1983. 1. Wien und die Entwicklung der kunsthistorischen Methode*, Wien 1984, s. 117–122.
- Cesty k syntéze: metodologické prúdy v sovietskej historiografii výtvarného umenia, *Ars* 18, 1984, č. 1, s. 7–33.
- 1986**
Český dejepis umenia a Slovensko, *Umění* 34, 1986, s. 211–228.
- 1987**
Znak, systém, proces. K problémom marxistickej sémiotiky (Literaria, XXIV), Bratislava 1987.
- O potrebe kultúrnych dejín Slovenska, in: Fedor Kresák (ed.), *Problémy umenia 16.–18. storočia (na Slovensku)*, Bratislava 1987, s. 3–21.
- Región, periféria a umelecko-historický vývoj, *Romboid. Literatúra / umelecká komunikácia* 22, 1987, č. 12, s. 53–60 (pretištěno in: Jiří Ševčík /ed./, *České umění 1980–2010. Texty a dokumenty*, Praha 2011, s. 271–278).
- 1988**
Sociálne revolúcie a umelecké tradície, in: Miloš Mistrík (ed.), *Umenie a revolúcia*, Bratislava 1988, s. 19–42.
- Československá alternatíva a umelecká kultúra, in: Marta Herucová – Katarína Jaloviarová – Iva Mojžišová (edd.), *Kontexty českého a slovenského umenia (zborník referátov z konferencie)*, Bratislava 1988, s. 5–9.
- Periféria alebo križovatka kultúr?, *Slovenské pohľady* 104, 1988, č. 7, s. 5–19.
- 1989**
Lazarevovo miesto v dejinách umění, in: Viktor Nikitič Lazarev, *Styl a kultura*, Praha 1989, s. 288–335.
- Sociálne revolúcie a umelecké tradície, *Ars* 22, 1989, č. 1, s. 9–22.
- Historický výskum súčasnosti, *Slovenské pohľady* 105, 1989, č. 4, s. 2–15.
- 1990**
Pozícia brnenskej stolice dejín umenia v 50. a 60. rokoch 20. storočia, *Časopis Matice moravské* 109, 1990, s. 365–373.
- 1991**
Der tschecho-slowakische Strukturalismus und die Kunstgeschichtsschreibung, *Zeitschrift für Ästhetik und allgemeine Kunstwissenschaft* 36, 1991, s. 53–103.
- Monuments and Ideologies, *Human Affairs. Postdisciplinary Humanities and Social Sciences Quarterly* 1, 1991, č. 2, s. 106–119.
- Peripherie und kunsthistorische Entwicklung, *Ars* 24, 1991, č. 1, s. 1–11.
- 1992**
Die epistemologische Wende eines Kunsthistorikers, in: *L'art et les révolutions. XXVIIe Congrès International d'Histoire de l'Art, Strasbourg 1–7 septembre 1989, section 5. Révolution et évolution de l'histoire de l'art de Warburg à nos jours / responsable*, Strasbourg 1992, s. 53–72.
- Epistemologický obrat na ceste historika umenia, *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* 39–41, 1990–1992, F 34–36, s. 7–20.
- Štrukturalizmus na Slovensku ako symbolický skok, in: Peter Michalovič (ed.), *Československý štrukturalizmus a viedenský scientizmus*, Bratislava 1992, s. 8–19.
- Sciences and the humanities in a postcommunist society (with particular regard to art history in Slovakia), *Kunstchronik* 45, 1992, s. 129–132.
- Totalitarismus und Tradition. Project, *Kunstchronik* 45, 1992, s. 283–284.
- 1993**
The idea of East Central Europe as an artistic region and 14th-century painting and sculpture in Slovakia, in: Thomas W. Gaetgens (ed.), *Künstlerischer Austausch. Akten des*

XXVIII. Internationalen Kongresses für Kunstgeschichte, Berlin, 15.–20. Juli 1992, 2, Berlin 1993, s. 51–64.

Denkmale und Ideologien, in: Wilfried Lipp (ed.), *Denkmal, Werte, Gesellschaft. Zur Pluralität des Denkmalbegriffs*, Frankfurt am Main – New York 1993, s. 347–361.

Strategy of socialist realism: (a comment), *Ars* 26, 1993, č. 2–3, s. 179–183.

Periphere Bemerkungen zur mitteleuropäischen „Peripherie“. Wie sie auf dem XXVIII. Internationalen Kunsthistorischen Kongress in Berlin behandelt wurde, *Kunstchronik* 46, 1993, s. 249–252.

1994

Illusionen und Desillusionen des Künstlers im Käfig, in: Matthias Flügge – Jiří Švestka (edd.), *Der Riss im Raum. Positionen der Kunst seit 1945 in Deutschland, Polen, der Slowakei und Tschechien*, Berlin 1994, s. 72–80.

1995

Bojnický oltár – prehra slovenského dejepisu umenia, *Ars* 28, 1995, č. 1, s. 95–96.

1996

The Vienna School's hundred and sixty-eighth graduate: the Vienna School's ideas revised by E. H. Gombrich, in: Richard Woodfield (ed.), *Gombrich on art and psychology*, Manchester 1996, s. 234–261.

La Scuola Viennese di Storia dell'Arte e la storiografia dell'arte ceca, in: Marco Pozzetto (ed.), *La scuola viennese di storia dell'arte*, Gorizia 1996, s. 123–142.

Zmysel interpretácie a archeológia ľudskej existencie, in: Zuzana Bartošová (ed.), *Očami X. Desiat autorov o súčasnom slovenskom výtvarnom umení*, Bratislava 1996, s. 71–95.

Jaromír Homolka: historik stredovekého umenia Slovenska, *Ars* 28, 1996, č. 1–3, s. 3–10.

1997

Milan Láluha, Bratislava 1997.

1998

Od ikonológie k semiotike, *Ars* 31, 1998, č. 1–3, s. 3–47.

Viedenská škola dejín umenia a český dejepis umenia, *Bulletin Moravské galerie v Brně* 54, 1998, s. 5–11.

1999

Umelec v klietke, Bratislava 1999.

Dielo a svet slovenského moderného maliarstva, s. 13–24; Výtvarná „Avantgarda 38“ a jej realita, s. 25–31; O farebnom prínose Viliama Chmela, s. 33–36; Smrť v diele Ferdinanda Hložníka, s. 37–40; O premene obrazu: (od autonómneho umeleckého diela k dielu-bytiu – poznámka k ontológii mladého slovenského výtvarného umenia), s. 41–49; Maliarske dielo Andreja Barčíka, s. 50–57; Tajomstvo sveta a diela Rudolfa Filu: (hypotéza), s. 58–64; Významové vrstvy grafickej tvorby Albína Brunovského, s. 65–82; Archeológia ľudskej existencie, s. 83–91; Posledný príbeh Milana Paštéku, s. 92–96; Meditácia o umelcovi, práci, ideológii a trhu: (historické zrkadlo), s. 99–112; Historický výskum súčasnosti, s. 113–125; Stratégia socialistického realizmu, s. 126–134; Triky „sorely“, s. 135–142; Janusove tváre umelca, s. 143–168; Umelec v klietke, s. 169–185; Doslov. Z klietky na trhovisko, s. 186–219.

Vstupné slovo, in: Ivan Gerát – Tomáš Surý (edd.), *Umenie Slovenska – jeho historické funkcie. Zborník materiálov z konferencie organizovanej Ústavom dejín umenia Slovenskej akadémie vied v Bratislave v dňoch 23. a 24. novembra 1999*, Bratislava 1999, s. 7–9.

2000

Štyri trasy metodológie dejín umenia (Viedenská škola dejín umenia – Československý štrukturalizmus – Ruská historiografia umenia – Ikonológia & semiotika), Bratislava 2000.

Periféria a symbolický skok. Úvahy o teórii dejín umenia a kultúrnej histórii, Bratislava 2000.

Príbeh zakliatej vedeckej disciplíny. Seminár dejín umenia na bratislavskej univerzite, in: Dana Bořutová – Štefan Oriško (edd.), *Poceta Václavovi Menclovi. Zborník štúdií k otázkam interpretácie stredoeurópskeho umenia*, Bratislava 2000, s. 9–18.

2001

Milan Paštéka, Levice 2001.

Richter versus Riegl, in: Milan Togner (ed.), *Václav Richter 1900–1970. Sborník příspěvků ze symposia pořádaného ke 100. výročí narození a 30. výročí úmrtí profesora Václava Richtera Katedrou dějin umění FF UP v Olomouci a Seminářem dějin umění MU v Brně 19. 5. 2000 v Muzeu umění Olomouc*, Olomouc 2001, s. 9–24.

Metamorphoses of Jacob Burckhardt's legacy, in: Juerg Albrecht – Kornelia Imesch (edd.), *Horizonte. Beiträge zu Kunst und Kunstwissenschaft. 50 Jahre Schweizerisches Institut für Kunstwissenschaft / Horizons. Essais sur l'art et sur son histoire / Orizzonti. Saggi sull'arte e sulla storia dell'arte / Horizons. Essays on art and art research*, Zürich 2001, s. 345–352.

Monuments and Ideologies, *Centropa. A Journal of Central European Architecture and Related Arts* 1, 2001, č. 2, s. 101–107.

2002

Problémy dejín umenia Slovenska, in: Ján Bakoš et al., *Problémy dejín výtvarného umenia Slovenska*, Bratislava 2002, s. 7–9.

Idea východnej strednej Európy ako umeleckého regiónu, in: Ján Bakoš et al., *Problémy dejín výtvarného umenia Slovenska*, Bratislava 2002, s. 10–18.

Súčasnú umenie a umeleckohistorické mýty / Contemporary art and art history's myths, in: Ján Bakoš – Katarína Beňová (edd.), *Minulosť v prítomnosti. Súčasnú umenie a umeleckohistorické mýty*, Bratislava 2002, s. 5–11.

Rekonstruieren oder konstruieren wir die Geschichte der Kunst? Beispiel: Die Kunst der Slowakei, *Kunstchronik* 55, 2002, s. 122–130.

2004

Intelektuál & Pamiatka, Bratislava 2004.

From the ideological critique to the apologia for the market, in: Ján Bakoš (ed.), *Artwork through the Market. The Past and the Present*, Bratislava 2004, s. 13–51.

From Universalism to Nationalism. Transformation of Vienna School Ideas in Central Europe, in: Robert Born – Alena Janatková – Adam S. Labuda (edd.), *Die Kunststoriographien in Ostmitteleuropa und der nationale Diskurs*, (Humboldt-Schriften zur Kunst- und Bildgeschichte, 1), Berlin 2004, s. 79–101.

Metamorphoses of Ownership and Dilemmas of Communist Monument Protection, *Human Affairs. A Postdisciplinary Journal for Humanities and Social Sciences* 14, 2004, č. 1, s. 57–70.

2005

Alois Riegl – otec umeleckohistorického nacionalizmu?, in: Jan Royt – Michaela Ottová – Aleš Mudra (edd.), *Regnum Bohemiae et Sacrum Romanum Imperium. Sborník k počtĕ Jiřího Kuthana*, České Budějovice 2005, s. 399–408.

The Prague Linguistic Circle's Contribution to Art History, *Human Affairs. A Postdisciplinary Journal for Humanities and Social Sciences* 15, 2005, č. 1, s. 22–34.

Max Dvořák – a neglected re-visionist, in: Maria Theisen (ed.), *Wiener Schule. Erinnerung und Perspektiven*, (Wiener Jahrbuch für Kunstgeschichte, 53), Wien – Köln – Weimar 2005, s. 55–71.

2006

Slovak art history in the time globalisation, *Ars* 39, 2006, č. 1, s. 115–119.

2007

Vienna school disciples and “the new tasks” of art history, *Ars* 40, 2007, č. 2, s. 145–156.

Walter Benjamin a hĺbka historicity, *Slovak Review of World Literature Research* 16, 2007, č. 1, s. 27–36.

2008

From National to Dynastic History of Art: (A Path of Art History in Central Europe), in: Markéta Jarošová – Jiří Kuthan (edd.), *Prag und die großen Kulturzentren Europas in der Zeit der Luxemburger (1310–1437). Internationale Konferenz aus Anlass des 660. Jubiläums der Gründung der Karlsuniversität in Prag, 31. März – 5. April 2008. / Prague and Great Cultural Centres of Europe in the Luxembourgish Era (1310–1437). International conference on the occasion of the 660th anniversary of the foundation of Charles University in Prague, 31st March – 5th April 2008*, Praha 2008, s. 763–783.

Vienna School Methodological Doctrine: Visions and Revisions, in: Piotr Piotrowski (ed.), *Writing Central European Art History. PATTERNS_Travelling Lecture Set 2008/2009*, Graz 2008, s. 22–36.

2009

Jan Białostocki and Center-Periphery Problem, in: Magdalena Wróblewska (ed.), *Białostocki. Materiały Seminarium Metodologicznego Stowarzyszenia Historyków Sztuki „Jan Białostocki - między tradycją a innowacją” – Nieborów, 23–25 października 2008*, Warszawa 2009, s. 63–75.

Introductory: Gombrich's Struggle against Metaphysics, *Human Affairs. A Postdisciplinary Journal for Humanities and Social Sciences* 19, 2009, č. 3, s. 239–250.

2010

A Remark on Globalization in (East) Central Europe, in: James Elkins – Zhivka Valiavicharska – Alice Kim (edd.), *Art and Globalization*, Pennsylvania 2010, s. 205–208.

“Nominalists” versus “Realists” or “Humanists” versus “Relativists”. Methodological Visions and Revisions within the Vienna School, in: Wojciech Bałus – Joanna Wolańska (edd.), *Die Etablierung und Entwicklung des Faches Kunstgeschichte in Deutschland, Polen und Mitteleuropa*, Warszawa 2010, s. 315–347.

Gombrichův zápas s metafyzikou, in: František Mikš – Ladislav Kesner (edd.), *Gombrich. Porozumět umění a jeho ději-*

nám. Ke stému výročí narození E. H. Gombricha, Brno 2010, s. 85–116.

Paths and strategies in the historiography of art in Central Europe, *Ars* 43, 2010, č. 1, s. 85–118.

2011

Max Dvořák's Legacy after Ninety Years, *Ars* 44, 2011, č. 1, s. 3–8.

Prologue: strategy of Socialist Realism, *Centropa. A Journal of Central European Architecture and Related Arts* 11, 2011, č. 2, s. 109–112.

2012

Czech Structuralism and Semiotics as Apology of Avant-garde, *Eirene. Studia Graeca et Latina* 48, 2012, s. 147–152.

2013

Discourses and strategies. The role of the Vienna school in shaping Central European approaches to art history & related discourses, (Schriftenreihe der Slowakischen Akademie der Wissenschaften / Series of the Slovak Academy of Sciences, 5), Frankfurt am Main 2013.

Ścieżki i strategie historiografii sztuki w Europie Środkowej, *Artium Quaestiones* 24, 2013, s. 255–306.

2014

Otto Pächt and Albert Kotal: Methodological Parallels, *Umění* 62, 2014, s. 406–422 (viz též in: *Journal of art historiography* 13, December 2015).

2016

A Corrupt Past: The Case of Bratislava Castle, *RIHA journal. Journal of the International Association of Research Institutes in the History of Art* 0141 | 15 October 2016 (<https://journals.ub.uni-heidelberg.de/index.php/trihajournal/article/view/70193>)

2017

Stezky a strategie I: Metodologické trajektorie dějepisu umění (především ve střední Evropě), Brno 2017.

2020

Looking for the concept of style (1753–1953), *Ars* 53, 2020, č. 2, s. 99–111.

2021

The End of Style?, *Umění* 69, 2021, s. 254–265.

Sestavil Lubomír Slaviček

* Sestaveno s využitím výběrové bibliografie prof. Jána Bakoše dostupné na https://dejum.sav.sk/?language=en§ion=employee&subsection=emp_bio&id=10 (vyhledáno 12. 9. 2025).

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.